

Predlog akta o razglasitvi za kulturni spomenik
Odlok o razglasitvi Zadružnega doma v Komnu za kulturni spomenik lokalnega pomena

Datum izpisa: 19. 2. 2025

SEZNAM KULTURNIH SPOMENIKOV

Za kulturni spomenik lokalnega pomena **se razglasijo** naslednje enote nepremične kulturne dediščine:

Zvrst: stavbe

- Komen - Zadružni dom, EID 1-30922

PRILOGA: Opis posameznih spomenikov

NOVA RAZGLASITEV

Zvrst: stavbe

Identifikacija spomenika: Komen - Zadrudni dom, EID 1-30922

Obseg razglasitve: posamezni spomenik

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik:

- Zadrudni dom v Komnu je edini primer dosledno izvedenega primorskega tipa zadrudnega doma na Primorskem, ki sta ga Vinko Glanz in Marica Pečenko izdelala v okviru projektantske organizacije tedanjega Ministrstva za gradnje.
- Ohranjena originalna arhitekturna zasnova notranjosti in zunanosti stavbe obsega poleg tipskih elementov (npr. tlorisna razporeditev prostorov) tudi avtorske arhitekturne rešitve (npr. uporaba klasičnega arhitekturnega jezika), ki predstavljajo prepoznaven znak Glanzovega arhitekturnega snovanja v letu 1948 in pomembno stopnjo v razvoju njegove arhitekture.
- Ohranjena je bogata likovna oprema dvorane (sgraffitto poslikava Janeza Vidica, Iva Šubica in Florisa Oblaka), originalna stavbna oprema (npr. stavbno pohištvo, svetila, tlaki ...) in tehnična oprema kasneje urejene kinodvorane Kino Svoboda (npr. projektorji znamke ISKRA in PREVOST).
- Zadrudni dom uvaja v prostor Komna in širšega slovenskega Krasa nov tip hibridne, javne stavbe, ki je bila namenjena kulturnim, izobraževalnim, družbenim in gospodarskim dejavnostim in se je zaradi prilagodljivosti zasnove ohranila vse do danes.
- Javna, družbena raba prostorov je omogoča, da ima stavba visoko simbolno in čustveno vrednost za lokalno skupnost. Odraža identiteto naselja, ki je nastalo na pogorišču druge svetovne vojne, in identiteto njenih prebivalcev, ki so jo gradili in desetletja uporabljali na različne načine.
- Zadrudni dom je postavljen na izbran prostor na robu strnjenegega historičnega naselja, na južnem robu potencialnega trga kot pendant baročne cerkve sv. Jurija na nasprotni strani. Skupaj s spomenikom NOB (EID1-04888) predstavlja zaokroženo celoto, predvsem pa prostorsko in vsebinsko dominantno.

Varovane sestavine spomenika:

PROSTORSKA POJAVNOST: lokacija; vedute;

PROSTORSKA ZASNOVA: zasnova celotnega prostora; grajene in druge prvine;

ARHITEKTURNE PRVINE: tlorisni gabarit; višinski gabarit; konstrukcijska zasnova; fasada (kompozicija, gradivo, barva, struktura, vključno z originalnimi ometi, spominsko ploščo); arhitekturni členi; fasadni detajli; oblika in naklon strešin; kritina; arhitekturne, likovne, funkcionalne prvine strehe;

STAVBNO POHIŠTVO: vrata; okna;

GRADIVA;

FUNKCIONALNA ZASNOVA: namembnost (v notranjem in pripadajočem zunanem prostoru); razporeditev prostorov;

OBLIKOVANOST NOTRANJŠČINE: reprezentančni prostori; obdelava prostorov; arhitekturne, likovne in druge prvine notranjščine; notranja oprema (predvsem originalna likovna oprema glavne dvorane in nekdanjih projektorjev kinodvorane);

Obseg spomenika:

parc. št. 1871/2, 3506/10, vse k. o. 2412 KOMEN;

stavbe št. 153, vse k. o. 2412 KOMEN

Vplivno območje:

parc. št. 117/1, 3506/11 (del), 3506/9, 3531/4 (del), 3531/6, 3545/34, 3545/36, vse k. o. 2412 KOMEN

Varstveni režim spomenika:

- ohranjanje vseh varovanih sestavin spomenika

- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje izvirnih sestavin in celotne arhitekture
- ohranjanje prostorske in vsebinske dominante v prostoru
- ohranjanje javne/družbene namembnosti stavbe
- prepoved postavljanja trajnih ali začasnih objektov v območju spomenika, nadzemne infrastrukture, nosilcev reklam, razen kadar so nujni za učinkovito ohranjanje in upravljanje spomenika in skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda;
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja,

Varstveni režim vplivnega območja:

- ohranjanje vedut na spomenik kot prostorsko dominantno;
- ohranjanje zaokroženosti celote s spomenikom NOB (EID1-04888)

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja v vplivnem območju:

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja velja na vseh parcelah vplivnega območja.

Zahteve glede javne dostopnosti spomenika:

Stavba mora ohraniti javno, družbeno namembnost in v skladu z njeno izvorno namembnostjo stremeti k čim večji dostopnosti.

Določitev meje:

Meji spomenika in njegovega vplivnega območja, če je to določeno, sta določeni na digitalnem katastrskem načrtu, datoteka z dne 18. 12. 2024.